

Ἐπιστάδιον Θεσσαλονικῶν, ἡ ἔγνωσις τῶν Θεσσαλονικῶν, ἐκδ. Στ. Κυριακίδου,
(3.1-26, 104.31-106.7, 140.8-23)

Ἐπιστάδιον τοῦ Θεσσαλονικῆς συγγραφεῖ τῆς εἰθῆς ὑστερίας κατ' αὐτὴν
ἰδέσθαι, ἠρωστικῆς μὲν ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν Κοιμητῆρον Ἀνδρόνικον
δοσολογίας βραχυτάτης καὶ ἄλλοι, ἢ ἐκεῖνος φανταστικῶς κατὰ τῆς
οἰκουμένης πολλὰ ἐκ μακροῦ ἠθροίξαι, καὶ δὲ πᾶν τετραπλευρῆς ὑπὸ
5 τοῦ ἐλευθερωτοῦ μεγάλου βασιλέως Ἰσακίου τοῦ Ἀγγελου, διαδεδωμένου
ἐκεῖνον ἐδωκεῖνος καὶ ἐδύναται τῷ κόσμῳ προνοεῖ καὶ εὐμενείᾳ θεοῦ μετ' οὐ
πολλὰς ἡμέρας τοῦ ἀλάναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ χρησασθαι δευχευρίτῃ ἐργῶν,
ὡς δέον μάλιστα ἦν, ἧς ἀπὸ θεοῦ συνεφέρηται, καὶ λόγος ἕτερος κατὰ
ἐνθουσιαστικῶς περιηγήσεται.

10 **Προβλεπία τῆς τοιαύτης συγγραφῆς**

Πόλεον ἀλώσεις ἱστοροῦμεν εἴτε συγγραφομένη μεθόδοις διοικοῦνται
ὡς τὰ πολλὰ ταῖς ἀπεί. Οὐτε δὲ ἀπάσις τὰς ἐπιβαλλούσας ἠναγκασιμένους ὁ
γράφον διαχειρίσεται, οὐδὲ μὴν τῆς ἀφορετοῦ χρησιμῶς αὐτοῦ διοικονο-
μήσεται· ἀλλὰ καθιστορῶν μὲν καὶ ἀπαθῶς γράφων καὶ θεολογῶν ἔστιν οὐ
15 καὶ πρὸς φέσεως λόγον ἐπιπλατυνῆται καὶ τὴν φράσιν δὲ ψιμυθώσεται πρὸς
κάλλος ἀφειδέστερον καὶ τοπογραφῆσαι καὶ ἐκφράσασιν ἐναρτάσεται καὶ
ὅλας, οἷα ἔξω πάθους λαλῶν, πολλὰ διαβήσεται πρὸς χάριν ἀκοῆς, οὐκ ἀφέ-
ξεται δὲ οὐδὲ τὸν ὡς εἰκόσ, στοχαζόμενος αὐτὸς ἐνταῦθα γε, ὅτι μὴδὲ παρῆν
τοῖς ἀφρογυόμενοις κακοῖς, ὡς καὶ παθαίνεσθαι καὶ αὐτὰ δι' ἀφάσιν ἐκείνα.
20 Καὶ οὕτω μὲν ὁ τὰ πρὸς ἱστορίαν δηλῶν. Ὅ δὲ καὶ συγγραφομένης καὶ χρο-
νοθεῖς τῇ κατὰ πάντων ἐκείνων προσάγεται μὲν ἀναγκαῖος, οὐκ ἐπὶ τοσοῦ-
τον δὲ, μόνον πλεονάζειν δευξίλων τῇ πάθει, καὶ αὐτῷ ἀναλόγως τῇ κατ' αὐτὸν
προσπικτῆ ποιότητι. Τοῦ λοιποῦ μὲν γὰρ ὧν, τίνα ἂν ἔχοι νόμον εἰς κόρον πα-
θανόμενος; Βίβη δὲ ἀνεμῆνος τῇ κατὰ πνεῦμα καὶ μεταξὺ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ
25 εὐχαριστιῆν τῇ κρείττει οὐκ ἐπιτεταχίση ἐρημῶν ἀλλὰ χάος μέγα βλάτων,
φείδειτ' ἂν ἀκράτως τραγηθεῖν. ..

Ἡ δὲ πόλις, εἰσθηδισάντων τῶν ἀντιμάχων, ἐπασχεν ὅσα φιλεῖ δρᾶν ἄριστος
πόλεμος. Καὶ οἱ μὲν ἡμέτεροι, οὐχ ὁ μὲν ὁ δ' οὐδ', ἀλλὰ πάντες ἐφειγον ἄμε-
ταστρεῖται καθ' ὑπεξήρτιστον ἐδαρθητῶν τῶν, ὅπερ ἔφαμεν· ἐν οἷς καὶ τῆς
Βολέας τῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑνοικίας, ὡς ἐγγὺς ἐξ τριάκοντα τοῦ μὲν
35 ὄξινι διχάσας, τοὺς δὲ καὶ ἄλλως εἰς τὸ ζῆν ἀχρειώσας, πολλὰ ἡ σπουδῆ τῶν

πολεμῶν τὴν μητέρα γῆν ἠσπάστω. Αἰσχρὴν καὶ αὐτὸ τοῦ Δαυὶδ, ὅς μὴ ἂν
ποτε φυγῆν ἀπομῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ζῆφει πεσεῖν, εἴτα προυράτερο σω-
θῆναι λυθρῶν ἀχραντος. Καὶ ἦν ἡ καθιστορῶμένη φυγὴ οὐκ ἀσυντακτος, ἀλλ'
ἐνδόντος ἀρχῆς, ὡς προσεκτέθειται, τοῦ κορυφαίου στρατηγῶν· ὅς εἴπερ ἔδειξε
5 πρόσσωπον τοῖς ἐχθροῖς, ὡς ἐνεκελεύοντο οἱ τῶν συμφευγόντων γενναίωτεροι,
συνουλώσασιν ἂν κατὰ τὸ τραῦμα τῆς πόλεως. Οἱ δὲ τοῦ πολεμίου στίφους ἐκα-
μῶν καὶ ῥιπτοντες τοὺς φερόντας καὶ σαπτόμενοι λάφυρα.

Τί μοι πλείω γράφαι, ἐνθα οὐδὲ βιβλίοι ὅλα μακρὰ ἱκανόσασιν ἂν με
εἰς αὐταρκεῖς διαγράφοντα τοῖς φιληκδοῖς ὅποια ἡμῖν συνέπεσε; Δι' ὧν ὄψε
10 ποτε σὺν κατὰ ἑμᾶθον οἱ ἐν ἡμῖν κορυφαῖοι τὴν νόησιν χρῆσαι τὰ θεοδὸν σημεῖα
λεπτολογεῖν καὶ πρὸς αὐτοῖς διευκρινουμένους ἔχειν τὸν νοῦν καὶ ποιεῖν τὰ
δηλούμενα. Εἰ δὲ τις ἐνταῦθα ποθῶν φαίνεται προσετορηθῆναι καὶ οἷα σῆ-
ματα τῶν μελλόντων προφανῆ, ἀκουέτω βραχυλογικῶς καὶ παρ' ἡμῶν εἰς
ἱστορίαν ἐκτιθέμενον.

Ἐν πρώτοις μὲν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὄνειρατα, ὅποια καὶ ἡ ἐρὰ οἶδε γραφῆ
μηνυτικά μελλόντων εἶναι, προελάλουν οἷα πασιόμεθα. Καὶ ἡμεῖς ἐγελοῦμεν
ἐξουθενούντες τὰς καθ' ὑπὸν δηλώσεις καὶ διαστολῆν οὐκ ἐθέλοντες ἐξενρί-
σκεν ὀρήματός τε καὶ τῶν λοιπῶν, ἄπερ ὕπνος φαίνοι. Καὶ ἀπεινὰ τε τὸν
Μυροβλότην τῆς καθ' ἡμᾶς πόλεως καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἄλωσιν εἰσελεύ-
20 σεσθαί οἱ αὐτοῖ ἐοράκαμεν. Καὶ ἡμεῖς οὐ πεπιστευκάμεν. Ὡς γὰρ ὀχλοῦντες
οἱ πιστοὶ πρὸς ἐπικορύβαν ἐνέκριντο, ἀνεκέλευον αὐτὸς προορατικῶς εἰς
μάτην τῶρνανα ἀνοσιεσθῆναι· οὐ γὰρ ἄρτι, ἀλλ' ἡ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐλευ-
σεσθαί. Ἦν δὲ τετάρτη μετὰ τὰς τρεῖς ἡ τῆς πορθήσεως.